

18 april 2025 – Goede Vrijdag

**HEDEN ZULT U MET MIJ
IN HET PARADIJS ZIJN**

Lukas 23, vers 32 t/m 43

In deze preek wil ik met u stilstaan bij dat wonderlijke gesprek tussen de drie gekruisigden. Of nu ja, gesprek? Als kind stelde ik het mij altijd voor als een soort gesprek tussen drie mannen die alle drie aan een kruis hingen. Maar het moet toch vreselijk geweest zijn... Want deze drie personen waren niet al pratende aan het paalzitten of iets dergelijks, nee, ze waren alle drie op dat moment verwickeld in een vreselijke doodstrijd. Hun adem werd afgesneden doordat zij aan hun eigen gewicht hingen... en terwijl ze dan probeerden omhoog te komen om naar adem te happen schoot er vreselijke pijn door hun lichaam vanwege de spijkers die hun handen en voeten doorboorden... En ondertussen hingen ze daar in de brandende zon en raakten ze uitgedroogd zodat ze nauwelijks konden slikken. Men was niet zomaar in gesprek, men moet het tussen al het jammeren en naar adem snakken naar elkaar toe hebben geschreeuwd.

Een heel ander plaatje dus, dan ik als kind hiervan had. Nu, als kind hoef je ook niet alles te weten, maar voor ons is het wel goed om te beseffen hoe het toen zo ongeveer moet zijn gegaan. Dat geeft profiel aan wat wij vanavond zien en horen. Ik wil met u vanavond naar hun toen misschien nauwelijks verstaanbare woorden proberen te luisteren, om te horen hoe het Evangelie op een wonderlijke manier vanaf het kruis klinkt en vanavond tot ons komt.

Wat is er te horen vanaf die drie kruizen, waar de drie mannen aan stierven? Nou, vooral grove taal is er te horen, zo vertelt Lukas. Een van de medegekruisigden is Jezus aan het belachelijk maken. Markus en Mattheus vertellen ons dat beide medegekruisigden Jezus aan het bespotten waren. Nu, mogelijk dat ze eerst inderdaad dat allebei hebben gedaan, maar dat een van de twee ermee ophield, want later horen wij hem een heel andere toon aanslaan. Maar eerst horen wij dus vanaf het kruis gespot: 'als Je de Messias bent, red dan Jezelf en ook ons erbij!'

Heftig hè? Is er echt niet meer te delen in deze laatste ogenblikken? Wat bezielt hem? Je wordt er toch koud van als je mensen op hun sterfbed nog grove taal, of harde woorden hoort uitbrengen. Wat zou het bij deze spottende gekruisigde geweest zijn? Probeerde hij zijn pijn met een laatste beetje overgebleven stoerheid te overschreeuwen? Keek hij weg van zijn eigen leven? Had hij niemand om iets anders mee te delen in zijn sterven? Of... liet hij zich tot in zijn dood meenemen door de rest, want... het is *een en al* spot hier op deze kruisigingsplek. Het volk en hun leiders stonden Jezus ook te bespotten, zo vertelt Lukas. En ook de Romeinse soldaten Jezus zijn aan het bespotten. Eentje heeft de lachers op zijn hand, als hij als een lakei de stervende Koning der joden wat zure wijn wil serveren. En dus ook vanaf het kruis wordt er meegedaan. In alle tegenstellingen die er waren op die kruisigingsplek – want: joden

en Romeinen, leiders en het volk, executiepersoneel en mensen die hun doodstraf uithangen – in alle tegenstellingen waren ze het over één ding eens: die Jezus is belachelijk. Werkelijk alles en iedereen keert zich tegen Hem, tot in de dood.

Het is daar op Golgotha de wereld in het klein. Wij zien hier onze mensenwereld tegenover God staan. De een overschreeuwt zijn eigen situatie en pijn. De ander beseft niet wat er aan de hand is en doet gewoon met de massa mee. Weer een ander voelt zich groot door grote woorden te scanderen. En er zijn er die zelfs denken God hiermee een dienst doen. *Dit* is de situatie van de wereld: een wereld roepend, schreeuwend, weglachend, doordraaiend, terwijl God zwijgt en het allemaal over Zich heen laat komen.

Maar dan horen wij die tweede misdadiger... Misschien riep hij eerst ook wel mee, maar met het laatste restje kracht dat hij heeft, horen wij nu heel andere dingen uit zijn mond. Hij roept zijn medegekruisigde tot bedaren. Hij vraagt hem of hij niet ontzag heeft voor God, nu hij aan het sterven is. 'Vreest zelfs jij God niet, nu je hetzelfde vonnis ondergaat?' Met andere woorden: 'Waar ben je mee bezig, man! Besef je niet dat je doodgaat en straks voor God zult verschijnen?' Wij hangen hier, omdat wij

het hebben verdiend, maar Hij heeft niets verkeerd gedaan.', zo zegt deze man over Jezus. En dan roept of kermt hij richting Jezus: 'Heer, denk aan mij, als U in Uw Koninkrijk gekomen bent!' Bijzonder hè? Terwijl van die roepende en spottende menigte onderaan het kruis waarschijnlijk een heel aantal mensen toch aardig wat wonderen van Jezus moet hebben gezien, zien wij

van hen nul-komma-nul geloof terug. Maar deze man ziet alleen maar een stervende Jezus, een Jezus in al Zijn schande en smaad, maar hij komt juist wel tot geloof.

Hoe dan? Zou hij misschien Jezus hebben horen bidden 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'? Zou hij onder de indruk zijn geweest dat deze Jezus niet vloekte en tierde, maar alles als een onnozel lam ter slachting onderging? Heeft hij iets van Jezus' liefde en opoffering geproefd?

Hoe die gekruisigde precies tot dit geloof gekomen is, zullen wij nooit weten, maar het is wel veelzeggend: *Jezus leer je kennen in Zijn lijden.*

Ook door Zijn wonderen leer je veel over Jezus. En ook door Zijn woorden. Maar Wie Jezus is... en Wie God voor ons wil zijn, daarvoor moet je hier op Golgotha zijn. Jezus concurreert namelijk niet met alle machtsvertoon op deze wereld. Hij doet er niet met Zijn macht nog een schepje bovenop. Nee, Hij gaat aan deze wereld ten onder. Maar hier in Zijn ondergang en in Zijn zwijgen vertelt Hij alles, wat Hij ons heeft te vertellen. In Zijn lijden leer je Hem pas echt kennen: Wie Hij is, hoe wonderlijk God is, hoe wonderlijk anders, en hoe wonderlijk goed Hij voor ons wil zijn.

Bijzonder hoe deze medegekruisigde in zijn doodstrijd tot geloof komt... Een misdadiger nog wel. Wat hij precies op zijn kerfstok had, weten wij niet, maar het was blijkbaar zo ernstig dat hij deze vreselijke straf had gekregen. Mogelijk dat hij bloed aan zijn handen had. Nu, bijzonder dat hij dan zo op het laatst nog tot geloof

komt... Maar ik vind het eigenlijk ook wel lastig verhaal, want: de eerste die het Koninkrijk van God, de eerste die het paradijs, hand in hand met Jezus mag binnengaan dat is dus niet een van de vele slachtoffers van deze wereld..., niet een arme kwetsbare vrouw..., of een klein kind..., maar een misdadiger. Waarom nou hij en niet dat kleine kind dat altijd werd gepest, of die kwetsbare vrouw die nauwelijks kon rondkomen, of die vreemdeling die werd uitgebuit? Waarom een misdadiger? Deze misdadiger heeft mogelijk heel zijn leven in het criminele circuit gezeten... en hij doet op het laatste nippertje even geloofsbelijdenis... en vrolijk stapt hij door de poort van het paradijs, samen met Jezus. Ziet u het voor u? Dan gaat na Jezus' sterven de poort van de hemel open... de engelen staan in rijen Jezus op te wachten om Hem toe te zingen en te bejubelen... ze willen juist hun danklied inzetten nu Jezus alles heeft volbracht..., maar ze vallen stil... 'Maar wie heeft U nu meegenomen Heere?' Kennen jullie hem niet?, zo vraagt Jezus. 'Wij kennen hem wel.', zeggen de engelen, 'we hebben allerlei kwetsbare mensen tegen hem moeten beschermen. Laatst heeft hij nog iemand vermoord. Moet hij nu als eerste na Uw overwinning mee het paradijs in?'

Voelt u er iets van hoe vreemd dit eigenlijk is...? Hoe bevreemdend het Evangelie van Jezus' redding is? Let op: dit wonderlijke gebeuren vertelt ons niet dat God het niet zo ernstig neemt als het om misdadigers gaat hoor! Nee, Jezus heeft heel vaak duidelijk gemaakt hoe God gruwet van onrecht en van misdadige dingen en dat Hij rekenschap zal eisen. God geeft misdadigers geen aai over de bol, zeker niet. Maar deze nipte redding van de misdadiger aan het kruis vertelt ons iets anders. *Het vertelt ons dat Goede Vrijdag een dag van een en al genade is.* Dat laat de redding van die misdadiger zo duidelijk zien. Er was niets van die misdadiger bij, er was geen enkele reden om medelijden met hem te hebben of enige sympathie voor hem te voelen... en hij stierf alleen maar met een vraag op zijn lippen, dat is het enige wat wij Hem richting Jezus horen zeggen..., maar hij mocht delen in de genade van God. Gods redding, dat God met ons nieuw wil beginnen, dat is dus echt helemaal genade. De laatste waar je van zou verwachten, of: de laatste die je het zou gunnen dat hij in het paradijs mocht binnengaan, is zo'n moordenaar aan het eind van zijn leven..., maar laatsten worden de eersten in Gods Koninkrijk. Een meer letterlijk voorbeeld dan deze misdadiger kan je niet krijgen volgens mij.

Hier zie je iets van het wonderlijke van Gods genade voor ons. Iets wat je niet klein kunt krijgen met je gedachten. Ik had het er deze week nog met een gemeentelid over, toen we het hadden over je zelfbeeld en over anderen die voor je gevoel beter zijn, getalenteerder, enzovoort. We eindigden toen ook met de genade van God. Want die genade van God blaast alles van ons weg. In Gods Koninkrijk is er geen beter en minder wat betreft mensen. In Gods Koninkrijk is er geen meer of meer, geen slechter of vromer. Al die onderscheidingen vallen weg. Alle meetinstrumenten worden ons uit handen genomen. Alle beoordelingen verstommen..., ja ook al onze negatieve veroordelingen van onszelf moeten wijken..., maar ook alles wat wij echt hebben verkeerd gedaan en gedacht en wat wij hebben nagelaten... het valt weg..., want het is: pure genade wat God ons hier laat zien.

Nogmaals: ik zou het mooier hebben gevonden en wenselijker als Jezus met een vrolijk kindje de poort van het paradijs zou binnen zijn gelopen, of als Hij een

verstoten vrouw aan de hand mee zou hebben genomen, of dat Hij bij wijze van spreken de rolstoel van een demente oudere de hemel in zou hebben geduwd – dat zou toch een mooi Evangelie zijn! - maar Jezus nam deze misdadiger mee, iemand die tot de laatste uren van zijn leven misdadiger was. Maar dit laat zien hoe wonderlijk die genade van God is... en dat Gods genade al onze redeneringen tot de grond toe afbreekt. Gods genade is genade die ons verbaast. Genade die misschien heel veel vragen oproept en soms pijnlijk in de oren klinkt. Genade die ondoorgrondelijk is. Maar die ook al onze argumenten en bezwaren uit handen neemt: *er is genade voor u en voor jou.* Genade zo groot en bijzonder.

'Heden zal jij met Mij in het paradijs zijn', zo zegt Jezus hem toe. Deze misdadiger mag op zijn smeken en belijden hier op de dag van Jezus' redding als eerste het paradijs binnengaan.... Hij is op Goede Vrijdag letterlijk 'met de Heer gestorven en weer opgestaan'. Voor hem gaan de poorten van het paradijs open en hij mag delen in die heerlijke toekomst van God. ... Eigenlijk zou ik wel wat meer over dat paradijs willen weten... Hoe dat er uit ziet..., hoe mooi dat is... Hoe je je dat voor moet stellen, want is het dan een soort ruimte, een prachtige wereld die aan ons zicht is onttrokken?

Misschien kan je het het beste vergelijken met de tijdzones die wij op onze wereld kennen: terwijl het in Japan al nacht is, is het hier nog dag. Die misdadiger leeft volgens mij in het paradijs in een andere tijdzone. Gods heerlijkheid is daar al werkelijkheid, terwijl het voor ons nog toekomst is. Maar straks zullen alle tijden één zijn, Gods eeuwige heerlijkheid.

Maar verder: dat paradijs..., het gaat je voorstellingsvermogen te boven. Je kunt er alleen maar over spreken in beelden, over zingen, over dromen. Maar twee woorden vielen mij op in wat Jezus tegen deze misdadiger over het paradijs zei: 'heden zal je met Mij in het paradijs zijn'. Jezus zegt: je mag *met Mij* in het paradijs zijn. Daar gaat het om. Waar Jezus is, daar is het paradijs. Het moet ons niet gaan om de prachtige paradijsvogels in het paradijs, of het kristalheldere water, de altijd groene bomen, de rust en noem maar op... het gaat om Jezus. Dicht bij Hem, daar is de rust. Dicht bij Hem, daar is de vreugde, de vrijheid, het geluk. En daarom kan Jezus ook tegen deze stervende, lijdende man zeggen: 'Heden zal je met Mij in het paradijs zijn'. Hier aan het kruis, op de meest gruwelijke plek op aarde, gaan voor de misdadiger de poorten van het paradijs al open, want hij mag zo dicht bij deze Jezus zijn.

En daarom gaan wij nu snel richting onze Avondmaalsviering toe. Want in gedachten gaan wij dan naar Golgotha terug. Wij worden stil. Omdat er geen woorden zijn voor wat wij Jezus hebben aangedaan. Maar tegelijkertijd mag er een diepe vreugde in ons binnenste gloeien..., mogen wij verbaasd en verwonderd stamelen: de poorten van het paradijs staan vanavond wijd open. Heden! Want ook wij mogen heel dicht bij Christus zijn. Want: neem eet, dit is Mijn lichaam. Neem, dit is Mijn bloed. Zo dichtbij Jezus... en Hij bij ons..., dat is de hemel op aarde. Het paradijs. De poort wijd open. Ook voor mij.